

برنجی سنه نومرو ۴۷ - ۶ شوال ۱۳۳۰

چهارشنبه

۵ ایلول سنه ۱۳۲۸ - ۱۸ ایلول افرنجی سنه ۱۹۱۲

سرپرست: شهبندر زاده فلهلی

احمد حلمی

محل اداره سی:

جفال اوغلنده « حکمت » اداره خانه سیدر .

حقه مقرون، اغراضدن سالم افکار ومقالاته صحیفه لر من آجیقدر.

نشری تاریخندن اون کون کچمش نسخهلر ایکی غروشدور .

نشری تاریخندن اون کون کچمش نسخهلر ایکی غروشدور .

«HIKMET»

Journal turc, quotidien et politique

DIRECTEUR-PROPRIÉTAIRE :

A. HILMY CHEHBENDER

اداره مدیری : فلهلی

محمد زهفی

اشترا بدلی:

برسنه لکی ۹۵ ، آلتی آیلغی ۵۴ غروشدور .

بوسته اتحادینه داخل ممالک اجنبیه ایچون قرق فراقدور.

اعلانات ایچون اداره مدیریله کوروشمک لازمدر .

اعلانات ایچون اداره مدیریله کوروشمک لازمدر .

ABONNEMENT

un an : 95 piastres و six mois 54 p.

Union postale : un an, 40, six moi, 25 Fr.

Rédaction : Constantinople, Djagal oglou

حقیقته خادم یومی غزته در

نسخه سی : ۱۰ پاره در

نسخه سی : ۱۰ پاره در

ضرب مثلي کليور. بو اوصالو کي اولاييلير؟ انصاف نيمى؟ وجدان نيمى؟ وضعيت نيمى؟ شو حالل مزدن ظهورى ملحوظ اولان مهالكى؟ حابر، اغراض واحتراسله قودورمش، يکديگر مزي احسانيه قصد ايتش اولان بزرله، بويه مجردات، اصلا حائل اولاماز.

بو اوصالو، اولسه اولسه حکومت حاضره اوله بيلير. هان وطنك سعادتنه چاليشسين ده وارسين بزي ايستديکي برشکلده اسکات ايتسين. بو، احتمال که کنجکلک افلاسنه رضادر. لکن نه ياليم؛ وطن وملت فکرلري، کنجکلک فکرينک ده فوقدوره. وطن وملت ايجون، محترص کنجکلري بر آلت اضءلال واغراض ياقين دن منع، هر شينه تقدم ايدن پروظيفه در. بلکه زمانه اوصلا نيز. . . بلکه!

انتخابات

بوکون کن صريحه (واردار) غرضندن: روايت اولنديشه کوره، انتخابات مناسبيله داخله ناظرى دانش يك ايله ملاقاتده بولنق اوزره پرشته مبعوث سابق حسن بک استانبوله حرکت ايتمى تسيب ايلمشدر.

حريت واشتلاف فرقه سنک سلاينک شعبه سى رئيسى سلاينکلى عثمان عادل بکله ده مومى اليه رفاقت ايدم چکي مروي در.

حريت واشتلاف — احمد جودت بک اقدام صاحبي احمد جودت بک حريت واشتلاف فرقه سى طرفدن استانبول مبعوثلى تکليف ايدلديکي ومومى اليه تکليف واقعي رد ايدم که غرضتمى صفتيله ده مملکته خدمت ايدم چکي جواباً بيان ايتديکي قارشى غرض نلرده اوقومشدر.

خرستيان مأمورلر يقينده بر جوق خريستيان مأمورلر لده مختلف مأموريلره تعيين ايديله چککرى روجهر فقامزده اوقومشدر.

طرابلس سابق مبعوثلرى طرابلس سابق مبعوثلرينک دون خارجيه نظارتنه کيدم که مقدمات صاحبه مذاکراتي حقتده خارجيه ناظرى نورادونکيان اقدى دن معلومات طلب ايدلکارى آمروليتوس غرض نلرده اوقومشدر؛ ناظر بوياده برشى سويله ميه چکي بيلدرميشدر. سابق مبعوثلر يقينده دائره انتخابيلره يکده چککرى و ايتاليا حاکميتي آلتنده هيچ رصاحي قبول ايتمه چککرى بيان ايدم که ايرلشدر.

امانت چاوشلرى ابولک اون بشنجي کونى دوائر بلديه باش چاوش و چاوشلرينک امتحانلرى اجرا ايديله چککدن در سلاينه چالشق اوزره کنديلرينه اونشر کون مآذونيت اعطا ايدلمى شهرامانئندن عموم دوائر بلديه رؤسائنه تبليغات اجرا قلنمشدر.

رشيد صفوت بک ماله نظارت جليله سندن: خزينه ماله قلم مخصوص مدبرى رشيد صفوت بک عدم وقوفى و اياقنى حقتده علمدار غرض سنک ١٤ اغسطس سنه ١٣٣٨ تاريخلى نسخهنسده مندرج نشریات مومى اليه ک خارجيه نظارتندن جلب وتديق اولشان ترجمه حالى ورقه مسجله ومصدق سى خلاصه سيله بوجه اتى تصحيح اولنور:

تحصيلى — ابتدا فرانز فرلر مکتبلر نلده و بعدم مخصوصى معلملر ده.

مأموريلارى — رزى اداره مرکز يه سنک ترجمه قلنمده، رزى قوميسرلکي کتايبتده وبالاخره مسلك خارجيه سيلو ايدم که مانى تحريرات خارجيه کتايبتده ودائره خارجيه ده متشکل متعدد قوميسورلرک خدمت کتايبتده، مکتب حربه نامزد منفرلى تاريخ سياسى معلملکنده، بگرش سفارت سنيه سى ايکيجي کتايبتده، واشينغتون ومادريد سفارتلرى باش

کتايبتلر نده، مادريد-فارتى مصلصت کتايبتلر نلده، طهران سفارتى با باش کتايبتده خارجيه نظارت جليله سنده اولان حقوق مکتب سيه محفوظ ويته مسلك خارجيه حق رجوعى باقى قالمق شرطيله ماله قلم مخصوص مدريتددر.

خدمتاتنک — صورت ايقامى — بولندينى مأموريلرده دائماً مظهر تقدير اولمش و برندن ديکرينه ترقيع صورتيه تحويل ايدلمش و خار-جيه دن ماله يه نقللنده خدمات مدح و تحسني مشاهده اولنديشه ومصالح سياسيه ده حائر رسوخ وشاين اعتاد رؤسکاران مأمورين دولت عليه دن بولنديشه دائر تقديرنامه و برلمش و خزينه قلم مخصوص مدريت سته ايتيندن برى وظائف مهمه مودوعه سى کمال کفايت ومزيد رويتله حسن ايقا ايتکده و نظائر نجه حقتده تقدردن بشقه برشى دوشونلمه مکده بولنمشدر.

قاروطاط آله سى اهالي سى آمر يقاده بولون قاروطاط اهاليسندن قرق کشنک مکمل صورته مسلح اولدقلى حالده قاروطاط آله سنه ککلککرى و ده اوجوز کشنک کله چککرى قارشيتى غرض نلرده اوقومشدر.

امريقادن کان بومومساح اطه ليلر ترکيه بر هجوم واقع اولورسه بوکا اشتراك ايتک اوزره کليورلر مش!

نزله زلات و تحريباتى ادرنده دون کيجه نصف اليلدن بر ييق ساعت صکره ادرنده غايت شدتلى بر حرکت وقوعبوله رق يکرمى ثابته قدر دوام ايتش ايسده له الحمد نفوس وابيه جه برکونا ضايعات وخسارات اولمدينى کي عيبن ساعته و کذلک شديد بر صورته کليوونى و کشان قصبه نلرده حسن اولمش واورالرده ده برکونه سقطاق وقوعبولما مشدر.

روم ايلي حوالى

چرمنه دن: اتحادجبلر اسکي زورناني چاليور — اوخري اتحاد چتمه سى چرمنه ده — بياننامه لرى احراق بالانوايتش لر آرناولرک جواب، مسکى — آرناولرک اتحادى . اتحادجبلر دوششکلرى اوجورومدن کنديلرينى قورتارمق ايجون؛ بالقائلرده کى آرناولرله القاي فساد ايتک ايتيولور. فقط هانکى آرناولرله بيلورميسکز؟ بالقائلرده بيومش، مکتب کورمه مش، مصصوم ومظلوم آرناولرله بو حرکت اتحادجبلرک آرناولر حقتده بيله ديكى افکار سقيه نلک برديلدر. آرناولرک مکتبسز، جاهل قائللارلى اتحادجبلرک بيشملرى ايجون الزم ايتش، اما قنقير، زوالى آرناولر جهالتيک نجه قهرنده مضطرب وزنالان قالاچقلمش اولنرک آموزنده ميدر؟

اتحادجبلر الهادايولور، الهاندلر نه ايتانلر سه اوخريدن فرار ايدن ژاندارمه ملازى چال افندي دن ايضاحات ايسه سورلر. بوشى چرمنه نجه ناحيه سنده فساد تخمى کک ا اروزسنده بولندي ايسده چرمنه قه ليلردن فرد واحد بيله قولاق آصايدى. بى بونک فصل ونيچون کلد يکيني مباله سز اوله رق آ کلانه جنم و بو خصوصه بتونون وطنداش لرعک نظر دقتى جلب ايدم چکم.

فرارى جمال، اوتوز تموز تاريخى و (چرمنه قه بالقائلر نه) سرلوحه جى برياننامه يازوب برايكى کويده الدن اله کنز در کد کدن صکره بولندي ديك برکويده کتيرمش، جمه نى مخازى متعاقب مذکور بياننامه امام طرفندن اوقونوبوب اهالى به آ کلاينيه جيتيجبلرک برصنعه سى اولدينا ينفک فرقه واريلدى و جله سى طرفندن تلمين واحراق بالانوا ايلدى. مع التأسف برصورتى الهه ايدم ده دم. چ چونکه اهالى مداخله ايتدى بو پاچاورانک سوزلر چلر نى آله ديدى. بنده واز کيدم. تاريخيله سرلوحه سى يازدى ايدم. خاطريده طوته بيلديکم جله لده شه شونلر ايدى:

[اى اهل شريعت! وطنك دوشديکي تهلکدن سز بزدن زياده عيبن عيونسکرز. سزک ايجون ودين ايجون چاليشان قا، قاينه دوشدى. بوکونکي قاينه وطنى عمو ايديور ور. دين ايجون فدای جان حاضر اولانلر بيله کلکله کک حاضر لاسونلر]

بياننامه نک نوز بوزيندن ايکي کون صکره چرمنه نلک اک کنارده بولنا نشان (انارس) قريه سنه بياننامه صاحبي اون بيش بيش ژاندارمه نفرى ٢ - ٣ بول ره بيله کاپر. اود اوراده کويک ايلرى کلنلرله ديكر کوبيلردن ايکي او اوج کشي بولنور.

شقى جمال ايله کله کوبيلر بيننده عينا بوخاوره جريان ايتمشدر:

جمال — نيچون کلد يکي بيلورميسکز، بلکه بياننامه ي اوقود يکيز.

کوبلى — بى بياننامه بيلديز. بلکه سزه کله مش، بى چمتين کايورم. سزک حاجى عليک ده خبرى واردر. عموم چرمنه قه کوبلر نى کزه چکم. بزعر نى حرفانى طرفدارى بى. شيميدى سزلاين طرفدارى، عرب طرفدارى ميسکز؟ زيرا شيميدى اختلافلر لاييندر.

سزى بوييه کيم کوندرش؟

— بى اسرکي حکومت آدلر ندم، شيميدى حکومت بشقه اللره کچش.

— پک اعلا بزلو لکي حکومتدن برخبر کورمدمک. سلاحلر نى ده آلد يکيز سز يالانچيسکز، سزکله کله ميز.

— سلاحي اولما يانلره بى وربريز.

— سز بوکون بربريمزى وورمق ايجون سلاح وربريور سيز. بى اوسلاحلرى قبول ايتيز. بى سلاجى عموم وطنداش لره برابر آليز و اوسلاحلرى وطنک مدافعه سى ايجون طاشيز. بى آره نه فساد سواقلره اوسلاحلرله جواب ويره چکيز. حاجى على افندى ايلسانده راحت راحت اوطورسون و ااختياردر بويه شينه قاريشمسون. چونکه بونلر دينى مسئله لر دکلد، برهمين حسن پک پرشتنه نلک سوزنمیز.

پادشاهمزدن، حکومت حاضر ددن عفو عمومى کلد يکنده آرقداش لر نى ک اکثر سى ايلسانه کيتمشدر. بوکون هر کس ايجون عيد ملدر. هم بى سزى بشقه کوبلره کيتمکه براقاريز. بوساعت سزه مسافر نظريله باقاريز. شمدى بول آلوب بورادن قاچکيز لازمدر.

شقى جمال ايشى اکلانجه طاشقه سنى طولايوب کيتدى. بته تکرار ايدييورم. اتحادجبلر ايتانلر سه جمال دن سورسونلر و (انارس) قريه سندن يازم ساعت مسافده اولان (ايزورانه) کوبنه نيچون کيتديکي تحقيق ايتسونلر.

اتحادجبلرک بويي دقلى عييدر. اتحادجبلر يالکنز چرمنه قه ده کل بئون ارناولرده اونلرک کورماش سى اوله قى آدم بوله ميه چقلى نى ايجو اکلار سونلر و باشلر نى قوتجه به قدر طاشدن طاشه وورسونلر.

در يات حکمت در ياتر قيقمزلک عينا قل ايتديکمز يوقايدم که مکتوبک بوبوک براهيتله مطالعه ايدلمى قائلر. مزدن رجا ايدرز. مرد ونجب آرنأؤد قاردا. شلرمزک حقتدن، فضيلتدن باشقه برشى طائيداقلى نى، کنديلر نى ظلم ايله، استبداد ايله آژهن، مشروع حقلرينه تجاوز ايدن برقه بيبداه اصلا بويون کيدکاري نى، اوصاف محيطده شريعتى آلت اتخاژ ايدم که مصصوم اهالى نى حکومت حاضر نه نلک عليه تشويق وتحريك ايجون يايلىمق ايسه تن بروباقاندا لک تماماً اهميتيز اولدينى يوقايدم که بيانات پک واضح کوسرير. سفلى بر منفعت مقابلده کوبلرى دولاشان، خاقى ااضال مقصديله آلت شرو مقصدت اولان بويکي بروباقاندا جيلره اخطار ايدم که عتبا نلنلک ترقى و تعاليسنه باشقه برامل بيله ميه ن قلبرى بويه بلند وصيصى بر حسن ايله چاربان ناموسکار بر قومک مقدراتيله و بناه سورلر؛ و اخوت عتبا نيه نلک تأسسنه ايراث خللدن واز کچسونلر. . .

طاشليجه ده بر طابوره تجاوز طاشليجه دن کلن ييکياشى ممتاز بکک قوماندا. سنده بر طابور عسکر لاشقوه جهتلر نده اهالى خريستيانيه طرفدن دوجار تعرض اولمش ايسده هنوز طرفين اراسنده کى مصادمه ده تلفات بولنوب بولندينى حقتده مرجعه برخبر وورد ايتمه مشدر.

آرناولق احوالى اطرافنده ارناولدقه آوستريائک تشويقيله يکي بر اخلاک احضار ايدلمکده اولدينى حقتده بعض بدخواه غرضلر طرفدن نشر ايديلن حوادثک بى اساس وضع اولدينى، تحقيقات مخصوصه مزه بنا، تأمين ايدم بيليز. ارنأؤد قرداشلرمزک حسيات خالصه عتبا نيه لر دن ذره قدر شبه ايتمک اصلا جائز دکلد. بناه عليه بعض بدخواهان طرفندن ارناولدق حقتده بالالزام اشاعه ايتديريان مظل خيزلرک قيد احتياط ايله تلقى ايدم سنى قارئين کرامزدن صورت مخصوصه دتمى ايدرز.

ماکدونيه ده چتله واردار غرضه سنده اوقومشدر: قولک آرنأؤد چتله لرى طرفدن صبرلره تعرض اجرا اولقده در. (چه اوغراوفچه) اشتياق سندن متشکل بر قولک آرنأؤد چتمه سى پرزوينه تابع ياز نجه قريه سى اهاليسندن مارفو مارفو ووقا نيوچلک ايکي ودها بعض صبرلرک حيوانلر نى غضب ايله صاوشومشدر.

روم ايلي احوالى شقاوت ووقوعات يانیه ده: تعقيب اشقا ايجون اغتوسسک اون برنده بره فرزه ولاحوس قريه سى قرينده عيسى اوغلى رضا نام شقنک بش کشيلک چته سنه تصادفه وقوعبولان مصادمه ده اشقادن اوچي مينأوبرى مجروحاً اله کچيرلمش واشقياک برکون اولاسير آلدقلى ايکي جوجوق سالما تخليص ايدلمشدر.

ژاندارمه فرزه لر دن له الحمد برضا يامات اولما مشدر.

اناطولى حوالى

ولايات شرقيه [بر تکزيب رسمى] بتليس ووان ولايتلرى داخلنده صسوک زمانلرده ارمينلر علمبنده تعديت وتجاوزات وقوعى توالى ايدم که نفس بتليسنده موشينخ ووارطان نامارنده ايکي ارمينک قتلندن طولاني اهاليتک دوجار هيچان اولدقلى و وائده دى بر آى ظرفنده اون ارمينک قتل ايدلمش وشقى سعيد وميرمى چتله رينک حال فعالينده بولندقلى روايت وشکاييت ايدلمى اوزرينه محملر نه تبليغات اجرا وايضاحات طلب ايدلمشدى. بتليس ولايتدن ورود ايدن جوابده بتليس ده محررالاسامى اشخاصک قتل واهاليتک دوجار هيچان اولدقلى حقتده کى روايانک کلبا بى اصل واساس بولندينى و صسوک زمانلرده وقوعات جنسانيه تکز دکل بالعکس تناقص ايتمش اولدينى و وائده دى اتنجق اوچ کشنک دوجار تعرض اولوب کرک بونلرک کرک شقى سعيد وميرمى چتله رى تعقيب ايدلمکده بولندينى بتليس ووان ولايتلرينک اشعارينه عطفاً تکزيب اولنور.

ولايات شرقيه احوالى ارمينجه غرض نلرده اوقونديشه نظراً موش وبتلس ارمينى مرحله خايلر دن بطريقخانه به وارد اولان تلغرافنامه لده حواله مذکوره احواليتک هنوز کسب صلاح ايتمه مش اولدينى بيلدرلمکده در.

وان واطخاماردن يکي تلغرافنامه لر ورود ايتد يکندن بطريقخانه جه احوال محليه حقتده يکيدن معلومات ايسه نيلىمشدر. طشره لره دارنى جاعتلرى شکايت ميتنغلى عقدايدسيورلر. ازجه بلغارستانک وارنه شهرنده مهم برمينغ عقدايدلمش، اشقياک صلب جزاسيله جزانديرلمى خصوصى حکومت عتبا نيه دن طلب ايتمک قرارى اتخاژ اولمشدر.

وان ولايته تعيين بيوريان مأمورين خار-جيه دن وکرد عصر دن عزت بک اولکى صباح داخله ناظرى ايله اجراى ملاقات ايدم که مأموريت جديده سى حقتده بعض تمايلات اخذ ايلمشدر. عزت بک برايكى کوندن وانه عزيمت ايدم چکي مستخبردر.

شرقى اناطولى اصلاحات لايحه سى دون شوراي دولت اناطولى حوالى شرقيه سنده اجرا قلنجه قق اصلاحات حقتده کى لايحه قانونيه نک اکمال تدقيقيله اشتغال ايلمشدر.

خارجى خبرلر

کنج مصر ليلرک برشکاتى جنوره ١٦ ايلول (عثمانيه رلونده خصوصى تلغرافنامه) — کنج مصر ليلر فرقه سى طرفدن انکتره باش وکلى موسيأوسکوبته بر تلغرافنامه کشيده ايدم که مصرک تخليه سى ضمننده انکتره طرفدن ويريان وعد مشارايله تخطر ايتدير. لمشدر. انکيز عسکرينک مصرده بولونمى دولت مشارايله جه واقع اولان تعهداته بر تجاوز اولدينى ومصر ليلره قارشى برتديد عد ايديله بيله چکي بيسان اولقده در. کنج مصر ليلر قوميت سى، اسکندريه شهرينک انکيلر طرفدن بحريه ليمان اتخاژ ايدلمسه قارشى ده شکايت ايدسيورلر.

بيام صفا سيونست سياستک يکي يکي تطبيقى «حکمت» لک ايلک نسخه لر نده، سيونست سياست منحوسه سنک اشکال مختلفه سنى انتظار عبرت اوکنده تشريحه چالشمش ايدم. لکن يازدقلمز به بوقدر جابوق مثال کتيريله چکنى ظن ايتيوردق.

سه متارک قوه خياليه سى پک داردر. لکن اکثريت بشريه، بودارلنى پک کوزل قاورا ديقندن هروقت برتأثير ياقيندن خالى قالماز.

جاهد وجاويد بکلرک محبوسيتلرى، پک ظريف برصورتله، کنججه لى بر قومدياه منقلب اولدى. بکلر، حبسخانه مديرينک اوطه سنده اقامت ايدسيور، بى نوع نزه اجرا ايليور. بوراسى بزجه اهميتيزدر. سياسى مرعى اخطارلرک محبوسيتى مدنى بر قوميدان عبارتدر. بوراسى هر يره بويه. لکن سيونست ايدلر عاتندن يکي برده قلام اصولى تطبيق ايدسيور.

ايشته بوراسى براز ذوقلى. شيميدى به قدر، ياره ايله يالکر غرائب خلقتدن اولان ايکي باشلى، اوچ کوزلى وسأره کي مستأخلاق سور ايدسيوردي. لکن حيت انسانه نلر يايديرماز، نلر!

ايشته بوييکي ذاتده، فرط حيتلرندن، کنديلر نى زيارت ايدنلردن بر غروش دخويله رسمى آيلورلر. بوغروشلر، دونامغا اعانه سى يايديور. ايشته يکي يکي آلتيشلرى جلب ايتمک ايجون لطيف و ظريف براسلوب. اهالى، بونى ايشيده چک ودييه چک:

— کورد يکيزى؟ فلاکتلر ي بيله وطنه بر فائده ي موجب اولويور. محبوس ايکن بيله دونامغا ي، ملتى دوشونيورلر!

واقعا بويه بر خفيلاک دوميانى ايجون جدا پک صاف وياخود سبکمز املق لازمکليورسده بزه بوندن بول نه وار؟

بودرجه بسيط وسطى برده قلامه مراجعت، شبهه يوق که جاهد بکدن طلوع ايتمه مشدر. جاهد پک حقتده کيم ايسره ديسين، بويه بر تخفلقه مطلع اوله چقى ادعا ايدنلر حقمنزدر. لکن امير که شو اختراع، اوده شاشمش وتحسين خوان اولمشدر.

شو مئى مئى غروش ايشى، سيونست سياست ماهره سنک لايحه سى تطبيقلر دن برى در. حقيقه عوامقريبانه دوشونولمش خوش بر خيله در. لکن هدفه کيدر ومقصدى تأمين ايلر. زيرا بويکي معاملاتى در عقب حسن قبول ايدن اذهان بسيطه، شونکي ملاحظاتى زائد بولور:

«ملتک فقر وضروتنه رغماً اعطا ايتديکي باره دن برملون ليراسى، نيچون المانيا نلک خرده حکمنه کيرمش وهيج برقيمت حربه سى اولمايان ايکي کهنه تکتنه سنى اشتراقيه صرف ايتديکيز؟ بومهم مبلغ، معنای تأميله دکزه آيتلمش، يوق يوق، المانيايه تبرع ايدلمش برميلقدر.»

«بويه مدش برشر اورطده طوريرکن برغروشاق خيرايله ره قلامک معنائى وارمى در؟»

لکن ديدک يا، اکثريت ناس، اوزون دوشونمهنى سومن.

شيميدى خاطره برشى خطورايتدى. بکلره کونده اللى کيشى زيارت يکي کسه وهرکون اللى غروش قالسه، برهوا ايتدکارى برمليون ليراني تلافى ايجون حبسخانه ده ٢٠٠٠٠٠٠٠ کون ينى ٥٤٨٠ سنه قالمالى لازم!

شونى ديمک ايسه سز که مملکته ايديلن ضررلرى بويه جوجقلقلره تلافى غير قابلدر. ذاتاً برکون کله چک که بوضرلرک حساسي البته يايلاچق. اوقت آکلاشلاچق که بوذاتلرک شوممصوم ملت ياي دقلى رينک جزاسى، اتنجق سعيم عدالنده ايدى قالمق در. بوکا ايسه انسانلر، دکل انسانلرک حاکم اعمالى اولان «بزدان» قاريشير.